

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 8CoP/431/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7515201561
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 05. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Diana Solčányová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2016:7515201561.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Diany Solčányovej a členiek senátu JUDr. Marianny Hraboveckej a JUDr. Ludviky Bodnárovej vo veci starostlivosti súdu o mal. I. T. nar. XX.X.XXXX bývajúceho u matky zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Košice dieťaťa rodičov: R. T. nar. X.X.XXXX bývajúcej v D. č. d. X a B. I. nar. XX.X.XXXX bývajúceho v L. Y. č. XX v konaní o zvýšenie výživného o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Košice - okolie z 10.7.2015 č.k. 19P 42/2015-50 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

o d ô v o d n e n i e :

Súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom zvýšil výživné naposledy určené rozsudkom Okresného súdu Košice - okolie z 30.4.2009 č.k. 2P 22/2009-21 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Košiciach z 25.11.2009 č.k. 8CoP 209/2009-37, ktorým bol otec zaviazaný prispievať na výživu mal. I. mesačne sumou rovnajúcou sa 30% životného minima, určeného Zákonom o životnom minime v platnom znení počnúc 1.7.2009 na 150 € mesačne od 4.2.2015, t.j. od podania návrhu matkou, ktoré je otec povinný prispievať na výživu mal. I. jeho matke vždy do 15. dňa v mesiaci dopredu. Dlhné výživné 650 € za obdobie od 4.2.2015 do 10.7.2015 zaviazal otca zaplatiť matke maloletého do troch dní od doručenia rozsudku, v prevyšujúcej časti súd návrh matky zamietol a o trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na ich náhradu.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie otec z dôvodov, že jeho zárobkové schopnosti a možnosti mu neumožňujú prispievať na výživu určené výživné, pretože je nezamestnaný, nepoberá sociálne dávky a nemá žiaden príjem.

Matka vo vyjadrení k odvolaniu otca uviedla, že otec má dostatok finančných prostriedkov, aby mohol platiť zvýšené výživné, pretože v októbri 2013 si pripísal na vlastný účet 10.000 €, ktoré boli predtým uložené na synovej vkladnej knižke. Iba z vypočítavosti a úmyselne sa nezamestnal už od roku 1998 na trvalý pracovný pomer, aby nemohlo byť určené výživné vo väčšom rozsahu. Konštatovala, že otec maloletého v Nemecku, aj inde v zahraničí, vždy pracoval na čierno, vždy sa finančne dobre zabezpečil, aby na Slovensku nemusel poberať sociálne dávky, a preto nepotrebuje žiaden príjem. Konštatovala, že to je jeho taktika a zámer zavádzať každého. Uviedla, že je chorá, lebo je po operácii pečene a napriek tomu ťažko pracuje, aby sa mohla o deti postarať. Výchova a starostlivosť o deti sa nedá vyčíslieť iba v peniazoch. Pretože sa otec o deti nikdy nestaral, nevychovoval ich a úprimne sa o nich nezaujímal, trvá na tom, aby odvolací súd napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil.

Kolíznym opatrovníkom sa k odvolaniu otca nevyjadril.

Podľa § 219 ods. 1 O.s.p. odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa ods. 2 citovaného zákonného ustanovenia, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok aj s konaním, ktoré mu predchádzalo podľa § 212 ods. 2 písm. a/ O.s.p. bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 156 ods. 3 O.s.p. a dospel k záveru, že súd prvého stupňa dostatočne zistil skutkový stav, posúdil ho podľa správnych ustanovení Zákona o rodine, v súlade s § 132 O.s.p. vyhodnotil dôkazy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, starostlivo prihliadal na všetko, čo vyšlo v konaní najavo, vrátane toho, čo uviedli účastníci konania, preto je odôvodnenie rozsudku presvedčivé a s jeho závermi sa odvolací súd stotožňuje. V súlade s ods. 2 citovaného zákonného ustanovenia na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia konštatuje, že predpokladom zmeny rozhodnutia o výživnom podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine je zmena pomerov na strane oprávneného alebo povinného, ktoré boli podkladom predchádzajúceho rozhodnutia o výživnom, pričom musí ísť o zmenu trvalú, nie len prechodnú a musí sa jednať o zásadnú zmenu v tých okolnostiach, z ktorých vychádzalo predchádzajúce rozhodnutie súdu o výživnom. Pri rozhodovaní o zmene výživného sa obdobne použijú zásady, ktoré sú rozhodujúce pre určenie výživného, t.j. ust. § 62 a § 75 ods. 1 Zákona o rodine. Vyživovacia povinnosť rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Kritériami určovania rozsahu vyživovacej povinnosti v zmysle citovaných zákonných ustanovení v odôvodnení napadnutého rozsudku sú odôvodnené potreby dieťaťa, ako aj možnosti, schopnosti a majetkové pomery rodičov. Pri určení rozsahu výživného je potrebné vychádzať z toho, aká peňažná suma je potrebná na úhradu odôvodnených potrieb dieťaťa, medzi ktoré patria okrem bežných potrieb, ako výživa vo vlastnom zmysle slova, šatstvo, bielizeň, obuv, náklady na bývanie, ako aj ďalšie potreby súvisiace s rozširovaním a prehĺbovaním vzdelania dieťaťa, rozvojom jeho záujmov, prípravu na budúce povolanie, tiež kultúrne, športové a rekreačné potreby, t.j. všetky nevyhnutné potreby, ktoré vyžaduje život kultúrneho človeka v súčasnosti. Ust. § 75 ods. 1 Zákona o rodine rozširuje východiská zisťovania a posudzovania možností, schopností a majetkových pomerov rodičov aj o zisťovanie tzv. potenciality príjmov. Princíp potenciality má prednosť pred princípom fakticity, to znamená, že súd je povinný prihliadať aj k zjavne nevyužitým schopnostiam povinného rodiča. Pre určenie výšky vyživovacej povinnosti preto nie je smerodajné, aký príjem rodič v skutočnosti dosahuje, alebo, či vôbec pracuje, ale to, čo je objektívne možné, aby zarobil s ohľadom na svoj vek, zdravotný stav, kvalifikáciu, odbornosť, nadanie, vedomosti, zručnosti, pracovné skúsenosti a podobne. V tomto prejednávanom prípade bolo nepochybne preukázané, že u mal. I., ktorý v priebehu uplynulého času nastúpil na strednú školu, sa podstatne zvýšili jeho náklady vynakladané nie len na výživu, ošatenie, uspokojovanie ďalších nevyhnutných osobných potrieb, ale najmä na školské potreby, pričom na ich uspokojovanie sa majú podieľať obidvaja rodičia. Mal. I. v súčasnosti navštevuje tretí ročník Strednej odbornej školy na M. ulici v T., jedná sa o štvorročné štúdium ukončené maturitnou skúškou. Do školy cestuje autobusom v kombinácii s MHD, pričom náklady na cestovné mu matka hradí mesačne v rozsahu 42 €. Stravuje sa doma, žiadne platené krúžky nenavštevuje. Nemá zdravotné problémy, napriek tomu je chorľavý, v dôsledku čoho náklady na jeho liečbu predstavujú mesačne 15 €. Zvýšené odôvodnené potreby má maloletý na začiatku každého školského roka v súvislosti s nákupom školských pomôcok cca 50 €, poplatok ZRPŠ 15 €, triedny fond 5 €. V súčasnosti má zvýšené náklady aj na oblečenie, pretože je fyzicky vyspelý, meria 198 cm, v dôsledku čoho náklady na jeho ošatenie a stravu sa rovnajú dospelému mužovi. Otec maloletého prispieva mesačne na jeho výživu 25 €, iné vyživovacie povinnosti nemá, žije v spoločnej domácnosti s bratom a matkou, ktorá je starobnou dôchodkyňou s dôchodkom 350 € mesačne a brat je čiastočným invalidným dôchodcom, ktorého príjem nie je známy. Otec mal. I. uviedol, že je nezamestnaný, evidovaný na úrade práce ako uchádzač o zamestnanie bez príjmu, pričom naposledy pracoval v roku 2014 do 15.8.2014 v Nemecku, kde vykonával brigádnickú činnosť v meste Mníchov a dosahoval príjem 800 € mesačne z čoho 500 € predstavovali výdavky za bývanie. Konštatoval, že má psychické problémy, ktoré bližšie nešpecifikoval a svoj zhoršený zdravotný stav žiadnym spôsobom nepreukázal. Čistý priemerný mesačný zárobok matky v súčasnosti je podľa zistenia súdu prvého stupňa 410,94 €. Z potvrdenia Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny T. konajúci súd nepochybne zistil, že otec maloletého I. bol evidovaný ako uchádzač o zamestnanie od 23.10.2013 do 10.3.2014 a naposledy od 23.2.2015 do 16.4.2015.

Za takejto nepochybné zistenej skutkovej situácie súd prvého stupňa pri zisťovaní a hodnotení pomerov otca maloletého správne vychádzal z jeho potencionálnych možností a schopností, konkrétne z jeho príjmu 800 € mesačne, ktoré v roku 2014 dosahoval za brigádnickú činnosť v Mníchove, s odôvodnením, že otec mal. I. nemá preukázaný žiadny oficiálny príjem, nie je dlhodobo evidovaný na úrade práce, nepoberá od štátu príjem vo forme štátnych sociálnych dávok a neuviedol súdu žiadne zdravotné problémy, ktoré by mu bránili riadne sa zamestnať. Má ukončené stredoškolské vzdelanie bez maturity a neoficiálne je schopný si brigádnicke zarobiť v zahraničí, ako sám uviedol, 800 € mesačne. Je potrebné zdôrazniť, že matka maloletého aj na úkor svojho životného minima zabezpečuje starostlivosť o mal. I. a uspokojuje jeho potreby tak, ako postupne vznikajú, teda poskytuje mu stravu, ošatenie, bývanie a zabezpečuje mu potreby pre školskú dochádzku. Rovnakú povinnosť má však aj otec maloletého. Odvolací súd považuje za nevyhnutné poukázať aj na tzv. valorizačnú klauzulu obsiahnutú v ust. §78 ods. 3 Zákona o rodine, ktorá ukladá súdu, aby v prípade, ak rozhoduje o zmene výživného, zohľadnil aj zmenu výšky a vývoj životných nákladov. Vývoj životných nákladov je objektívna okolnosť, ktorá už sama o sebe odôvodňuje zmenu výšky výživného. Objektívne preukázaný vývoj životných nákladov v spoločnosti od roku 2009 doposiaľ, dovoľuje záver, že výživné 150 € mesačne, zabezpečuje potreby maloletého, ktorý je vo veku blízkom plnoletosti, pripravuje sa na budúce povolanie a je fyzicky veľmi vyspelý, iba na hranici prežitia. Ponechanie výživného na doterajšej úrovni by znamenalo posunúť zodpovednosť otca za zdravie a život dieťaťa na matku dieťaťa, ktorá sa o toto osobne stará a dobrovoľne si plní vyživovaciu povinnosť k nemu na hranici svojich možností vzhľadom na jej príjem, čo by bolo nepochybné v rozpore so zákonom o rodine, morálkou aj spravodlivosťou. Vychádzajúc zo skutkového stavu zisteného súdom prvého stupňa ako aj z uvedených úvah vyplývajúcich z citovaných ustanovení Zákona o rodine v odôvodnení napadnutého rozsudku dospel odvolací súd k presvedčeniu, že otec je schopný prispievať zvýšeným výživným, pretože inú vyživovaciu povinnosť nemá, teda nemá v osobnej starostlivosti maloleté dieťa a preto sa bez obmedzenia môže uchádzať o zamestnanie aj vo vzdialenejších regiónoch Slovenska, kde sú reálne vykazované lepšie pracovné možnosti. V závere odvolací súd považuje za nevyhnutné zdôrazniť, že súd prvého stupňa sa dôsledne a precízne vysporiadal so všetkými podstatnými skutočnosťami týkajúcimi sa predmetu konania, jeho rozsudok obsahuje náležitosti rozsudku podľa § 157 ods. 2 O.s.p. a odlišný názor účastníka vo vzťahu k hodnoteniu dôkazov a úvahám súdu uvedeným v odôvodnení napadnutého rozsudku nerobí rozhodnutie nezákonným a nepreskúmateľným. Z týchto dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdil podľa § 219 ods. 1 O.s.p. a na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia doplnil ďalšie dôvody podľa § 219 ods. 2 O.s.p..

Toto rozhodnutie senát prijal v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z.z.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.